

19. søndag efter trinitatis - 27-10-2019

Markus: Da Jesus efter nogle dages forløb igen kom til Kapernaum, rygtedes det, at han var hjemme. Og der samlede sig så mange mennesker, at der ikke engang var plads uden for døren; og han talte ordet til dem. Så kom der nogle hen til ham med en lam, der blev båret af fire mand. Men da de ikke kunne komme hen til Jesus for de mange mennesker, fjernede de taget over det sted, hvor han var; og da de havde lavet hul, sænkede de båren med den lamme ned. Da Jesus så deres tro, siger han til den lamme: »Søn, dine synder tilgives dig.« Men der sad også nogle af de skriftkloge, og de tænkte i deres hjerte: »Hvad er det dog, han siger? Han spotter Gud. Hvem kan tilgive synder andre end én, nemlig Gud?« Da Jesus i sin ånd straks vidste, at de tænkte sådan ved sig selv, sagde han til dem: »Hvorfor tænker I sådan i jeres hjerte? Hvad er det letteste, at sige til den lamme: Dine synder tilgives dig, eller at sige: Rejs dig, tag din bære og gå? Men for at I kan vide, at Menneskesønnen har myndighed til at tilgive synder på jorden« – siger han til den lamme: »Jeg siger dig, rejs dig, tag din bære og gå hjem!« Og han rejste sig, tog straks båren og forlod stedet for øjnene af dem alle sammen, så de blev helt ude af sig selv og priste Gud og sagde: »Aldrig har vi set noget lignende!« *Mark 2,1-12*

Denne hellige lektie skriver profeten Esajas: Dette siger Gud Herren: Jeg udsletter dine overtrædelser som en sky, dine synder som et skylag. Vend tilbage til mig, for jeg har løskøbt dig. Råb af fryd, himmel, for Herren har grebet ind. Bryd ud i jubelråb, jordens dybder, bryd ud i fryderåb, bjerge, skoven med alle dens træer! For Herren har løskøbt Jakob, ved Israel viser han sin herlighed. Dette siger Herren, der løskøber dig, han som dannede dig fra moders liv: Jeg, Herren, har skabt alt. Jeg alene har spændt himlen ud, jeg har bredt jorden ud, hvem var med mig? Jeg kuldkaster orakelpræsters varsler, gør spåmænd til tåber, slår vismænd tilbage og gør deres viden til dårskab. Jeg stadfæster min tjeners ord og fuldbyrder mine sendebuds råd. Jeg siger til Jerusalem: »Du skal befolkes,« til Judas byer: »I skal genopbygges,« jeg genrejser ruinerne. Til havdybet siger jeg: »Bliv tørt!« Jeg udtørre dine strømme. Til Kyros siger jeg: »Min hyrde!« Han skal udføre alt det, jeg vil. Jeg siger til Jerusalem: »Du skal genopbygges, og templet skal grundlægges.« *Es 44,22-28*

* *Epistlen skriver apostlen Paulus til efeserne:* I skal aflægge det gamle menneske, som hører til jeres hidtidige levned, og som ødelægges af sine forførelseriske lyster, og I skal fornyes i sind og ånd og iføre jer det nye menneske, skabt i Guds billede med

sandhedens retfærdighed og fromhed. Læg derfor løggen bort og tal sandhed med hinanden, for vi er hinandens lemmer. Bliv blot vrede, men synd ikke. Lad ikke solen gå ned over jeres vrede, og giv ikke plads for Djævelen. Den, der stjæler, må ikke mere stjele, men skal tværtimod slide i det og selv frembringe noget godt med sine hænder, så han har noget at give af til den, der har behov for det. *Ef 4,22-28*

Salmer

3 Lovsynger Herren, min mund og mit indre

300 Kom, sandheds Ånd og vidne giv

501 Herre, jeg har handlet ilde

514 Guds søn har gjort mig fri

463 Mæt min sjæl, o Jesus sød

512 Hvo vil mig anklage

Prædiken:

Hvad er vigtigst: at blive helbredt eller at få tilgivet sin synd? – Ud fra dagens tekst kunne man fristes til at konkludere, at tilgivelse er vigtigere end helbredelse. Men spørgsmålet er forkert stillet. Tilgivelse og helbredelse er to uadskillelige sider af samme mønt (vis mønt).

Lad mig straks understrege, at det ikke handler om, at hvis jeg er syg, så er det fordi jeg har syndet; at Gud straffer mig for en synd ved at gøre mig syg; eller omvendt, at hvis jeg bare tror på Jesus og får tilgivet min synd, så bliver jeg straks helbredt for min sygdom.

Men ikke desto mindre: tilgivelse og helbredelse hører uløseligt sammen.

Når Jesus spørger: ”Hvad er det letteste, at sige til den lamme: Dine synder tilgives dig, eller at sige: Rejs dig, tag din bære og gå? Men for at I kan vide, at Menneskesønnen [altså Jesus] har myndighed til at tilgive synder på jorden« – siger han til den lamme: »Jeg siger dig, rejs dig, tag din bære og gå hjem!«” Så er det ikke bare en magtdemonstration, der skal overbevise tilskuerne om, at Jesus er noget særligt. Når Jesus helbreder den lamme, så viser det, at Guds

rige med tilgivelse er kommet nær. Det er tilgivelsens kraft, der helbreder manden. Helbredelsen her viser, at tilgivelsen er til stede.

De fleste af os har oplevet sygdom, også alvorlig sygdom, på egen krop eller hos nogle i vores familie eller nærmeste omgangskreds. Sygdommen kan være et livsvilkår vi lærer at leve med; eller det kan være en kronisk lidelse, som plager os og fratager os energi og livsmod; eller det kan hænge over os, som en dødsdom med ukendt tidsfrist.

Vi er ikke syge, fordi vi har syndet; sygdommen er ikke en straf fra Gud. Det synspunkt, var der nogle som havde på Jesu tid, men Jesus afviser at gå ind på den tankegang;

Paulus siger noget, som kan tolkes i den retning. Han formaner menigheden om at vise hensyn til hinanden i forbindelse med nadveren og når menigheden spiser sammen; og Paulus skriver så:

²⁹ For den, der spiser og drikker uden at agte på legemet, spiser og drikker sig en dom til.

³⁰ Derfor er der mange syge og svage hos jer, og ikke så få sover hen.

³¹ Hvis vi agtede på os selv, ville vi ikke blive dømt.

³² Men når vi dømmes af Herren, opdrages vi, for at vi ikke skal blive fordømt sammen med verden. (1CO 11:29-32 DBI)

Paulus ser tilsyneladende muligheden for at Gud opdrager, dem der tror på ham, gennem at lade dem blive syge; for at de ikke skal falde fra troen og blive fordømt, gå fortabt. Det skal vi ikke sige til hinanden. Gud vil nok lære dig noget af det; men måske kan vi selv bagefter se, at Gud lærte os noget.

Én mand jeg kender har været alvorlig syg af kræft; han sagde på et tidspunkt: Selvfølgelig ville jeg ønske, at jeg ikke havde haft kræft; men jeg vil ikke undvære, det som kræften har givet mig. I sorggruppen havde han fået nye, dybe venskaber; og han havde oplevet – tror jeg – en dybde og åbenhed i sine relationer til familie og venner, som han måske ikke før havde haft på samme måde. Livet var blevet vigtigt på en ny måde.

For andre blev sygdom anledningen til at de tog livet op til overvejelse og fandt eller genfandt troen på Gud.

Gud kan altså bruge sygdom, som en måde at opdrage os eller at kalde på vores opmærksomhed.

Men kan sygdom også være en straf? Der er ikke noget i erfaringen, der tyder på, mig bekendt, at der er færre syge, der hvor kristne i højere grad lever efter Guds vilje. Og det virker farligt, ja egentlig modbydeligt, at sige til en der er syg: Du har nok syndet, og nu straffer Gud dig.

Men ikke desto mindre er det til tider, måske ofte, sådan, at den som er syg, måske alvorligt syg, tænker: Hvorfor rammer det her mig; Hvad har jeg gjort forkert siden jeg skal være syg; siden Gud lader det ske, eller måske ligefrem straffer mig?

Men det er ikke kristen tro; det er en hedensk tankegang; de gamle grækere talte om "hybris" og "Nemesis"; hybris var overmod: Hvis man blev overmodig ville skæbnen straffe en; nemesis var den straf som ramte den overmodige. Blandet med kristendom bliver det til: Hvis jeg synder bliver Gud vred og straffer mig ved at jeg bliver syg.

Men det er ikke sådan Gud er.

Ja, Gud bliver vred over når vi synder, dvs. ikke stoler på ham, og handler ondt overfor andre mennesker; og ja, Bibelen taler om at Gud vil straffe det onde; men evangeliet er, at Jesus har taget straffen for os; hvis vi

tror på ham bliver vi ikke ramt af straffen for det forkerte vi gør.

I det gamle testamente finder vi en mere umiddelbar sammenhæng mellem synd og straf; Gud lod nogle mennesker dø pludseligt, f.eks. i Sodoma og Gomorra pga. deres synd. Gud har ikke forandret sig når vi kommer til det nye testamente; men det billede, der tegnes nu, efter Jesus, er at straffen over dem, der ikke ønsker at tage imod Guds udstrakte hånd med tilbud om tilgivelse, deres straf er udsat til Jesus kommer igen og vil dømme levende og døde. Derfor må vi ikke begynder at lave slutninger fra synd til sygdom.

Men sygdom er et tegn på at vi lever i syndens og dødens verden. Grundlæggende har sygdom med synd at gøre. Da Adam og Eva faldt for fristelsen til selv at ville være Gud, så måtte Gud afskære dem vejen til livets træ; og Gud forbandede livet i verden for dem: Livet skal være præget af smerte og anstrengelse. Dermed kom sygdom også ind i menneskers liv og i verden. At der er sygdom i verden er en følge af, at vi ikke kan leve umiddelbart sammen med Gud med adgang til livets træ, fordi der er synd i verden og i os.

Derfor hænger tilgivelse og helbredelse også sammen – grundlæggende set.

I Esajas' bog kap. 53, står der om den kommende messias, frelsen:

” Foragtet og opgivet af mennesker, en lidelsernes mand, kendt med sygdom, én man skjuler ansigtet for, foragtet, vi regnede ham ikke for noget.

⁴ Men det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar; og vi regnede ham for en, der var ramt, slået og plaget af Gud.

⁵ Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder. Han blev straffet, for at vi kunne få fred, ved hans sår blev vi helbredt.” (Isa 53:3-5 DBI).

Tilgivelse af synd, og helbredelse af sygdom, står her sammen.

Det er også værd at bemærke, at det græske ord, som vi oversætter med frelse: σωζω, dækker over

Når Gud tilgiver os, får vi igen adgang til fællesskab med Gud; når vi tror på Gud, så anerkender vi at Gud er Gud. Vi følger vejen, Jesus, tilbage til livets træ. Jesus død på korset, hvor Jesus forsonede os med Gud, er der hvor den vej begynder; og tilgivelse af vores synd, når vi bekender den for Gud – det er det som holder os på vejen tilbage til livets træ – og tilbage til at leve det liv vi som mennesker er skabt til

at leve: På jorden, med krop og hud og hår – uden sygdom, konflikter, lidelse, ondskab eller død. Det fuldkomne liv sammen med Gud.

Gud er Gud, og alt liv kommer til os fra Gud. Vi er kun i live i kraft af, at Gud giver os liv. Hvis vi ved den endelige dom ikke har taget imod Gud udstrakte hånd, så har vi afskåret os selv fra Gud, og der er ingen vej tilbage; så bliver vi afskåret fra livet, vi er fortabte. Hvis vi ved den endelige dom har taget imod Guds udstrakte hånd, så har vi sagt ja tak til fællesskab med Gud og til vejen tilbage til livets træ, vi er frelste.

Synd og frelse, det er ikke noget særskilt åndeligt, til forskel fra sygdom og helbredelse som noget verdsligt eller ”Menneskeligt”. Det er igen en falsk, hedensk dualisme mellem åndeligt og verdsligt. Livet og virkeligheden er hel.

Når der er sygdom i verden, hænger det sammen med at der er synd i verden. Frelse, redning, handler om at få umiddelbart fællesskab med Gud igen, så vi kan leve det liv, vi er skabt til at leve i Guds billede; hvor vi kan føde børn uden smerte, og dyrke jorden uden anstrengelse – leve uden strid og møje.

Men hvad har de to ting med hinanden at gøre:
Sygdom og synd – tilgivelse og helbredelse?

Det er ikke sikkert at vi ser eller oplever nogen sammenhæng. Det ene opfatter vi som en fysisk ting, der har med vores krop eller psyke at gøre; og det andet som en åndelig ting, der har med vores forhold til Gud at gøre.

Men begge dele er udslag af, at vi er født ind i en verden, en menneskehed, hvis forhold til Gud er blevet slået i stykker. Adam og Eva ville ikke lade Gud være Gud, men ville selv være Gud; dermed kom det onde ind i verden og i livet; og med det onde kom også døden; og lige siden er ethvert menneske blevet født ind i syndens og dødens verden. Hvor vi gør ondt mod hinanden, og hvor vi lider under sygdom og død.

Vi har lov til at bede Gud om helbredelse, når vi er syge. At vi har læger og et sundhedsvæsen, som fejl og mangler til trods, jo faktisk gør helt utrolige ting, som er med til at holde os raske og i live, det er en Guds gave vi må takke for; og som vi skal lade mangle flere i verden få del i. Men vi har også lov til at bede Gud om at gribe ind, både i de små ting, og

når lægerne må give op. Det er ikke sikkert, at vi oplever at Gud helbreder os, ofte sker det ikke; men det sker nogle gange – uden at vi kan sige, hvornår eller hvorfor. Men når vi beder, holder vi fast i, at Gud er hos os midt i sygdommen; og vi kan minde os selv om, at Gud har medlidenhed med os: Gud lider sammen med os.

Men, hvor længe skal vi vente; hvorfor oplever vi ikke flere mirakuløse helbredelser nu, når vi beder om det? Det sker jo, her og der, og af og til; men hvorfor ikke oftere, hvorfor så sjældent?

Gud har forsonet alt med sig med henblik på at genoprette hele skaberværket til fuldkommen godhed igen. Gud tilgiver os med henblik på til sidst at helbrede os for al sygdom lidelse og død.

I Johannes Åbenbaring kap 22; det sidste kapitel i Bibelen, står der om det nye Jerusalem, som er billedet på den nyskabte jord:

”Og englen viste mig floden med livets vand, klart som krystal, den vælder ud fra Guds og Lammets trone.

² I midten, med gaden på den ene side og floden på den anden, står livets træ, som bærer frugt tolv gange, hver måned giver det frugt, og træets blade tjener til lægedom for folkeslagene.

³ Og der skal ikke mere være nogen forbandelse...

¹⁴ Salige er de, der har vasket deres klæder, så de får ret til livets træ og går gennem portene ind i byen.”

Dette sidste kapitel i Bibelen viser tydeligt tilbage til Bibelens begyndelse: Livets træ, der giver frugt, og dets blade tjener til lægedom for folkene. Og der skal ikke mere være nogen forbandelse: Forbandelsen over Adam og Eva, mennesket, er ophævet!

Jesus er Guds søn, der blev menneske; Jesus er Gud selv, og derfor har han myndighed til at tilgive os vores synd. Og Jesus kan gøre det, fordi han selv døde på korset for at tage straffen for vores synd. Derfor ved vi også, hvor vi er på vej hen; derhen hvor Gud har lovet: Til en nyskabt jord, hvor alt er godt, og hvor der ingen sygdom er. Den dag, skal vi også prise Gud og sige: »Aldrig har vi set noget lignende!« Undervejs til den nyskabte jord må vi leve af Guds nåde, i håbet, og i tro på Jesus; tro på at Gud er hos os og med os, uanset om vi er raske eller syge, uanset om

vi får lov til at opleve, at Gud besvarer vores bøn ved at helbrede os eller ej.